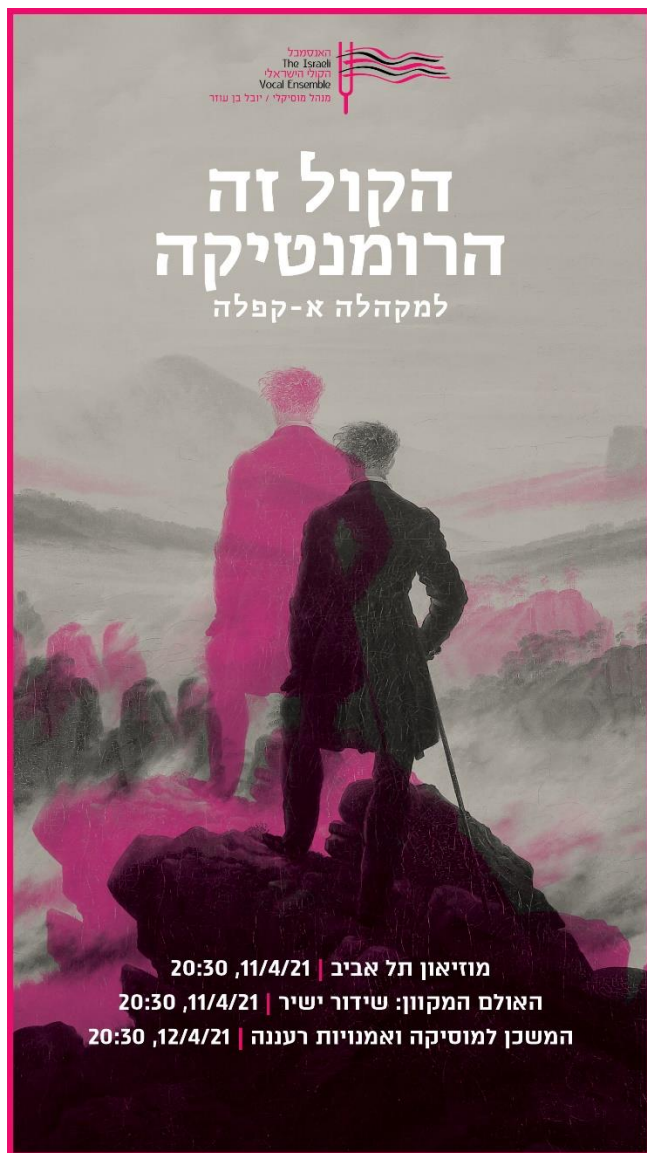

האנסמבל הקולי הישראלי
The Israeli Vocal Ensemble
מנהל מוסיקלי / יובל בן עוזר

החוויה הקולית
2020-2021
קונצרט 2

האנסמבל הקולי הישראלי
יובל בן עוזר מנהל מוסיקלי ומנצח
גיא פלץ מנצח אורח
פזית גל פסנתר

מוזיאון תל אביב לאמנות: ראשון 20:30, 11/4/21
האולם המקוון, שידור חי: ראשון 20:30, 11/4/21
המשכן למוסיקה ואמנויות רעננה: שני 20:30, 12/4/21

תכנית Program

<p>J. Brahms: Weltliche Lieder Op. 104 <i>Nachtwache I</i> (Text: F. Rueckert) <i>Nachtwache II</i> (Text: F. Rueckert) <i>Letztes Glück</i> (Text: M. Kelbeck) <i>Verlorene Jugend</i> (Text: J. Wenzig) <i>Im Herbst</i> (Text: K. Groth)</p> <p><i>Pazit Gal, piano</i></p>	<p>1833-1897</p>	<p>י. ברהמס: שירי חול אופ' 104 משמר לילה I (טקסט: פ. ריקרט) משמר לילה II (טקסט: פ. ריקרט) אושר אחרון (טקסט: מ. קלבק) נעורים אבודים (מצ'ית: י. ונציג) בסתיו (טקסט: ק. גרוט)</p> <p>פזית גל, פסנתר</p>
<p>F. Schubert: Der Gondelfahrer D. 809, Op. 28 (Text: J. Meyrhofer)</p> <p><i>Men Choir</i> <i>Pazit Gal, piano</i></p>	<p>1797-1828</p>	<p>פ. שוברט: הגונדולייר, ד' 809, אופ' 28 (טקסט: י. מאירוהופר)</p> <p>מקהלת גברים פזית גל, פסנתר</p>
<p>C. Schumann: Gondoliera (Text: E. Geibel)</p>	<p>1810-1856</p>	<p>ק. שומן: גונדוליירה (טקסט: ע. גייבל)</p>
<p>G. Rossini: I gondolieri (Text: Anonymous)</p> <p><i>Pazit Gal, piano</i></p>	<p>1792-1868</p>	<p>ג'. רוסיני: הגונדוליירים (מחבר לא ידוע)</p> <p>פזית גל, פסנתר</p>
<p>A. Schoenberg: Friede auf Erden, Op. 13 (Text: C. F. Meyer)</p> <p><i>Guy Pelc, conductor</i></p>	<p>1874-1951</p>	<p>א. שנברג: שלום עלי אדמות, אופ' 13 (טקסט: ק. פ. מאייר)</p> <p>גיא פלץ, מנצח</p>
<p>E. Elgar <i>O Happy Eyes, Op. 18, no. 1</i> (Text: C.A. Elgar) <i>Love, Op. 18, no. 2</i> (Text: A. Macquarie) <i>My love dwelt in a northern land, Op. 18, no. 3</i> (Text: after A. Lang)</p> <p><i>Guy Pelc, conductor</i></p>	<p>1857-1934</p>	<p>א. אלגר הו, עיניים שמחות, אופ' 18. מס' 1 (טקסט: ק.א. אלגר) אהבה, אופ' 18. מס' 2 (טקסט: א. מקוורי) בארץ צפון אהובי התגורר, אופ' 18. מס' 3 (טקסט: בעקבות א. לאנג)</p> <p>גיא פלץ, מנצח</p>
<p>G. Fauré: Madrigal, Op. 35 (Text: A. Sylvestre)</p> <p><i>Pazit Gal, piano</i></p>	<p>1845-1924</p>	<p>ג. פורה: מדריגל, אופ' 35 (טקסט: א.סילבסטר)</p> <p>פזית גל, פסנתר</p>
<p>L.v. Beethoven: Elegischer gesang, Op. 118 (Text: J.C.F. Haug)</p> <p><i>Pazit Gal, piano</i></p>	<p>1770-1827</p>	<p>ל. ו. בטהובן: שיר אלגי, אופ' 118 (טקסט: י.כ.פ. האוג)</p> <p>פזית גל, פסנתר</p>
<p>C. Saint Saens <i>Calmes des Nuits, Op. 68 No. 1</i> (Text: C. Saint Saens) <i>Les Fleurs et les arbres, Op. 68 No. 2</i> (Text: C. Saint Saens)</p>	<p>1835-1921</p>	<p>ק. סן-סאנס רוגע הלילות, אופ' 68 מס' 1 (טקסט: ק. סן-סאנס) הפרחים והעצים, אופ' 68 מס' 2 (טקסט: ק. סן-סאנס)</p>

תנועת הרומנטיקה הייתה במידה רבה תנועת מטוטלת נגדית לתנועת הנאורות, ההשכלה, התבונה והאינטלקטואליזם של המאה ה-18. לעומת אלו העלתה הרומנטיקה על נס את האינדיבידואליזם, את הביטוי האישי, את החד-פעמי שבאדם מסוים, את האמת האישית שלו שאינה בהכרח משותפת לאחרים.

התפיסה הרומנטית קבלה השראה מהמהפכה הצרפתית, שהתרחשה בסוף המאה ה-18 והביאה איתה רעיונות חדשים על רוח האדם וזכויות הפרט. היא באה לידי ביטוי בתחומים רבים- בהגות, בספרות, בשירה, בתיאטרון וכמובן גם במוסיקה. חידוש נוסף הוא השילוב בין האמנויות. הדוגמה המובהקת ביותר היא פריחתה של האופרה, בה חוברת המוסיקה לספרות, דרמה, ריקוד וציור. ואם ברוחו של האדם ורגשותיו מדובר, מה מבטא אותם טוב ואותנטי יותר מאשר קול האדם, קולנו, שהוא ראי המשקף בצליל את כל מה שקורה בתוכנו.

הפסנתר הפך בתקופה הרומנטית לבן לוויה נאמן של יצירות מקהלתיות רבות. זאת, בשל התפתחותו הטכנולוגית של הכלי, אשר הקנתה לפסנתר צליל עצמתי יותר ובכך למתאים לנגן את תפקיד התזמורת ואף לבצע פרטואר תזמורתי. התפתחות זו העלתה על נס את הווירטואוזיות של הנגינה ואפשרה את התמקצעותה. שילוב הפסנתר והמקהלה פתח אפשרויות רבות של צליל וצבע, לא רק דרך ליווי המקהלה, אלא אף ע"י ניהול דואט מוסיקלי מתוך עמדה שווה.

יוהנס ברהמס הוא ללא ספק מגדולי המלחינים הרומנטיים. בחירות הטקסטים ביצירותיו לצד כשרונו העצום הפכו כמעט כל יצירה שלו לפנינה. חמשת השירים אופוס 104 "משמר הלילה" הם מהיפים ביותר שבמוסיקה הרומנטית. ברהמס בחר להלחין במחזור זה שירים מאת משוררים רומנטיים בני זמנו. שני הראשונים מתארים את שעות הערב והלילה ואת המחשבות המתעוררות בהן. הלילה בהרים מזכיר את לילו הפנימי של האדם. ברהמס מתאר בקולות הזמרים את קרנות היער אשר "משוחחות" ביניהן ומשרות על המאזין נחמה ושלווה. השימוש העדין בעיצורים ובתנועות הגרמניים תורם להעצמת הביטוי. שלושת האחרונים מתארים את הסתיו ואת אבדן הנעורים. מראה העלים הנושרים מעלה געגועים לאביב ולנעורים ומבשר את הקץ. הוורד, הנהנה מקרן שמש אחרונה, משול לאושר רגעי לפני הסוף הבלתי נמנע. בכל השירים הטבע משקף את עולמו הפנימי של הצופה בו. בשעת חיבור השירים (1886-1888) נמצא ברהמס בזקנתו, והסתיו הוא מן הסתם סתוו שלו. רוב המוסיקה הרומנטית, ובוודאי המוסיקה הקולית, הייתה אינטימית. שירים (לידר) של פרנץ שוברט, שומן, ברהמס ואחרים ושפע עצום של מוסיקה מקהלתית מעידים על כך.

הכתיבה המקהלתית הרומנטית מתחילה קודם כל בבחירת הטקסט, אשר מביא את הנושא ואת נקודת המוצא האישית, הרגשית, של הכותב. מכאן לוקח אותו כל מלחין אל סגנונו המוסיקלי.

שלושה מן הקטעים בתוכנית, מאת שלושה מלחינים שונים, מתייחסים לאותו נושא: הגונדולייר, המשיט את הגונדולה בין תעלות ונציה הציריות, כשמעליו תלוי ירח מלא המשתקף במים. שלושתם שטו, או, סביר יותר, דמינו, שהם על גונדולה בוונציה לאור הירח. כל אחד מהם תרגם באופן אחר את החוויה הזו למוסיקה.

הראשון הוא פרנץ שוברט האוסטרי, מן הבולטים שבמלחיני הרומנטיקה המוקדמת, אשר למרות חייו הקצרים כתב מאות יצירות ובהן 9 אופרות, 7 מיסות, 9 סימפוניות, 15 רביעיות, 2 חמישיות, 3 שלישיות, יצירות רבות לפסנתר (סונטות, דואטים ועוד) וכ-600 שירים וקטעי מקהלה, כמו זה שלפנינו. גרסתו של שוברט לטקסט הציורי הינה למקהלת גברים, ז'אנר מקובל בתקופתו ויוצר מצלול, הנשמע יותר אוסטרי מאשר איטלקי, אם כי קליל ועליז. מחבר השיר, מאיירהופר, היה לוחם חירות ויש הטוענים שמתחת לשלווה, שנשמעת מההלחנה של שוברט, מסתתרת ביקורת חברתית. יש לזכור, כי ונציה הייתה אז פרובינציה של המונרכיה ההפסבורגית (רק ב-1866 היא עברה לידי איטליה העצמאית), וכי שוברט מעולם לא היה בה, בגלל דלותו החמרית.

המראה המופלא של ונציה מהגונדולה הסעיר גם את המלחינה והפסנתרנית קלרה שומאן, אשתו של רוברט, שהייתה מושא אהבתו של ברהמס ובעיקר פסנתרנית ומוסיקאית בזכות עצמה. למרות נישואיה לרוברט, תלמידו של אביה שהתנגד לבחירתה, והייתה אם לשמונה ילדים, המשיכה לקיים קריירה מוסיקלית כפסנתרנית ומלחינה. שיר זה הוא מתוך "שלושה שירים למקהלה מעורבת" משנת 1848, אשר קלרה חיברה עבור "החברה לשירת מקהלה" מדרזדן, שנוסדה ע"י רוברט. שומאן בחרה טקסט המדגיש את הרצון באהבה הנוצרת תחת שמי ונציה המוארים ומלבישה את המילים במוסיקה מקהלתית הומופוני עדינה וזורמת. שירו של עמנואל גיבל מבוסס על שיר מוקדם יותר של תומס מור האנגלי. יש עדויות לכך שרוברט שומאן השתתף בעריכת השיר אחרי הביצוע הראשון שלו.

הגרסה השלישית להפלגה הרומנטית בתעלות וונציה היא של ג'ואקינו רוסיני, מלחין האופרות המפורסם. בגיל 38 (שנת 1829) חדל רוסיני לחבר אופרות ו-25 שנה אחרי כן התחיל לכתוב יצירות קצרות יותר, שכונסו על ידו ל"אלבומים". הוא כינה אותם "חטאי הזקנה הקטנים שלי" ובהם לא מעט יצירות למקהלה בלווי פסנתר או עוגב. כשרונו הדרמטי בא לידי ביטוי גם במיניאטורה מקהלתית כמו "הגונדוליירים". השייט המוסיקלי אצל רוסיני הוא מחויך, אלגנטי וזורח כמו הירח מעל שמי וונציה. משקל ה-6/8 נועד להציג את הקלילות האיטלקית (גם יצירותיהם של שוברט ושומאן הם במשקל משולש). גרסתו של רוסיני היא למקהלה ופסנתר ומשולבים בה גם

סולנים. בין אם השמש תזרח או תתחבא, אף אם הירח יזרח באור עגמומי, כאן, על הלגונה, הגונדולייר תמיד הוא המלך!

התפיסה הרומנטית והמוסיקה שביטאה אותה נמשכו באירופה עד לתחילת המאה ה-20 ומעט לתוכה עד אשר רוחות המלחמה ומלחמת העולם הראשונה קטעו את האשליה. יצירתו של ארנולד שנברג, שתבוצע בקונצרט, מבשרת את סוף הרומנטיקה. לשנברג, מחשובי המלחינים והתאורטיקנים של המאה ה-20, נודעה השפעה עצומה על התפתחות המוסיקה במאה ה-20. הוא נולד למשפחה יהודית בווינה וב-1899 המיר את דתו לנצרות פרוטסטנטית, אולי כדי לפלס את דרכו אל האליטה המוסיקלית ואל החברה הגבוהה ואולי כדי להגן על עצמו מפני האנטישמיות שרווחה בגרמניה. שמונה שנים אחר כך כתב שנברג את "שלום על פני האדמה", לטקסט של המשורר השוויצרי פרדיננד קונרד מאייר, שחי ופעל במחצית השנייה של המאה ה-19. הטקסט מתייחס לשלום מנקודת מבט נוצרית ורואה בו ובאחוה בין בני האדם ציווי אלוהי שעתידי להתממש. זו היצירה האחרונה שכתב שנברג לפני שהחל לכתוב מוסיקה א-טונלית, כלומר מוסיקה שאין בה צלילים חשובים יותר וחשובים פחות והיא מתוכננת באופן שכלתני. שנברג, אגב, חזר ליהדות ב-1933, בארצות הברית, אליה נמלט עם עליית הנאצים. ביצוע הבכורה של "שלום על פני האדמה" היה רק ארבע שנים אחרי כתיבתה. זו אחת היצירות הקשות לביצוע ברפרטואר המקהלתי ולכן נאלץ שנברג, לקראת ביצוע הבכורה, לכתוב ליווי אשר מכפיל את תפקיד המקהלה, למרות שכתב אותה במקור לביצוע ללא ליווי, א-קפלה. עד היום נחשבת "שלום על פני האדמה" לאחת היצירות החשובות ברפרטואר של המאה ה-20, אך למרות שהיא מבוצעת לא מעט, הרי שבארץ היא בוצעה עד כה רק פעם אחת, בביצוע שמונה זמרים ובלווי תזמורתי. הבית הראשון בשיר מתאר את הנבואה האלוהית לשלום, בשני מתוארת המציאות האכזרית ורווית הדם. הבית השלישי והרביעי מביאים את החלום על שלום ואחוה בין בני האדם והסיום מציע את ההתערבות השמיימית למימוש חזון השלום. הסגנון הפוסט רומנטי, האקספרסיבי והדרמטי ומאד, יוצר חוויה מטלטלת אצל המאזין וכך אני מקווה שיקרה גם לכם בקונצרט הערב. המלחין אדוארד אלגר כתב במהלך 77 שנות חייו מוסיקה להרכבים שונים—מוסיקה קאמרית, מקהלתית ותזמורתית—והיה לנציג הבולט ביותר של המוסיקה הרומנטית באנגליה. שלושת השירים אופוס 18 הם דוגמה מובהקת למוסיקה מקהלתית רומנטית של סוף המאה ה-19. הם נכתבו בשנת 1890, אם כי פורסמו מאוחר יותר. הם כתובים לטקסטים אופייניים לתקופה, מאת משוררים אנגליים בני זמנו של אלגר ובהם אשתו, קרולין. האחרים הם ארתור מקוורי ואנדרו לאנג. שלשתם שירי אהבה ואפילו אהבה נכזבת (מסיבות שונות); אך כיאה לשירים רומנטיים הם מתארים את הטבע כביטוי לאהובה, לאהוב או לאהבה עצמה.

גבריאל פורה היה מלחין צרפתי נערץ ומשפיע על המוסיקה הצרפתית של סוף המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20. היצירה המפורסמת והמבוצעת ביותר היא כמוזן הרקוויאם שכתב ב-1888; אך פורה כתב עשרות רבות של שירים, קטעי מקהלה, מוסיקה תזמורתית וקאמרית. יכולתו המופלאה בחיבור מנגינות באה לידי ביטוי גם ביצירה הקצרה למקהלה "מדריגל", למילים של המשורר הצרפתי בן זמנו ארמנד סילבסטר. גברים ונשים צעירים מאשימים אלה את אלה באנוכיות ובהתעלמות מן הלב האוהב. הגורל של כולנו הוא לחמוק ממי שאוהב אותנו ולאהוב את מי שחומק מפנינו... פורה הקדיש את השיר כמתנת חתונה לידידו אנדרה מסז'ה.

המבשר הראשון והחשוב של המוסיקה הרומנטית היה ללא ספק לודוויג ואן בטהובן. "האודה לשמחה" מתוך הסימפוניה התשיעית, שנכתבה ב-1825, המאחדת את רוח האדם החופשי בשירתם של קולות אנושיים הנישאים בעוצמה ובגאון, היא הדוגמה הבולטת ביותר להופעתה של המוסיקה הרומנטית. תרומתו המוסיקלית של בטהובן בתכניתו הערב היא ביצוע יצירתו הקצרה "שיר אבל" (Elegischer Gesang) – הכתובה למיתרים ומקהלה ותבוצע הערב בליווי פסנתר, לטקסט מאת המשורר בן תקופתו Johann Christoph Friedrich Haug. השיר נכתב לזכרו של המשורר והוגה הדעות יוהן יקובי שנפטר באותה שנה (1814). היצירה הולחנה באותה שנה, אך פורסמה רק ב-1826. היא הוקדשה לזכרה של אלאונורה, אשתו הצעירה של ידידו ופטרונו של בטהובן, ברון יוהן פפטיסט פון פסקוואלטי מאוסטרברג.

סנס הצרפתי, מלחין, נגן עוגב, מנצח ופסנתרן, פעל בשלהי התקופה הרומנטית, דבק בכתיבה רומנטית ובז למוסיקה האימפרסיוניסטית שפרחה בצרפת ולמלחיניה. מאידך גיסא, המוסיקה שלו הואשמה כסנטימנטלית מדי על ידי המלחין קלוד דביסי ואחרים. שני השירים המקסימים למקהלה מאת סנס הם מהיפים ברפרטואר המקהלתי. שניהם עוסקים בטבע, ובעצם, כמוזן, בטבע האדם. המילים גם הן של סנס. "שקט הלילה" מתאר את עמקה של נפש האמן, אשר יכולה למצוא מקומה אל מול הטבע דוקא בדברים החשוכים והשקטים; ואילו "הפרחים והעצים" מתאר את הטבע הנצחי, אשר נראה יפה יותר מבעד ללב דואב ואת האמנות, המביאה אותנו לידי צחוק ודמע.

האזנה נעימה!

<p>J. Brahms: Weltliche Lieder Op. 104</p> <p>1. <i>Nachtwache I (F. Rueckert)</i></p> <p>Leise Töne der Brust, geweckt vom Odem der Liebe, Hauchet zitternd hinaus, ob sich euch öffn' ein Ohr, Öffn' ein liebendes Herz, und wenn sich keines euch öffnet, Trag' ein Nachtwind euch seufzend in meines zurück.</p> <p>2. <i>Nachtwache II (F. Rueckert)</i></p> <p>Ruh'n sie? ruft das Horn des Wächters drüben aus Westen, Und aus Osten das Horn ruft entgegen: Sie ruh'n! Hörst du, zagendes Herz, die flüsternden Stimmen der Engel? Lösche die Lampe getrost, hülle in Frieden dich ein</p> <p>3. <i>Letztes Glück (M. Kelbeck)</i></p> <p>Leblos gleitet Blatt um Blatt Still und traurig von den Bäumen; Seines Hoffens nimmer satt, Lebt das Herz in Frühlingsträumen. Noch verweilt ein Sonnenblick Bei den späten Hagerosen, Wie bei einem letzten Glück, Einem süßen, hoffnungslosen.</p> <p>4. <i>Verlorene Jugend (J. Wenzig)</i></p> <p>Brausten alle Berge, Sauste rings der Wald, Meine jungen Tage, Wo sind sie so bald? Jugend, teure Jugend, Flohest mir dahin; O du holde Jugend, Achtlos war mein Sinn! Ich verlor dich leider, Wie wenn einen Stein Jemand von sich schleudert In die Flut hinein. Wendet sich der Stein auch Um in tiefer Flut, Weiss ich, dass die Jugend Doch kein Gleiches tut.</p> <p>5. <i>Im Herbst (K. Groth)</i></p> <p>Ernst ist der Herbst. Und wenn die Blätter fallen, sinkt auch das Herz</p>	<p>י. ברהמס: שירי חול אופ. 104</p> <p>1. משמר לילה I (פ. ריקרט) קולות עדינים של הנשמה, שנוצרו מנשימת האהבה, נשפו מעדנות, אולי אֶזן תיטה לכם אולי לב אוהב ייפתח, ואם לא ייפתח למענכם רוח הלילה תישא את אנחותיכם חזרה אלי</p> <p>2. משמר לילה II (פ. ריקרט) האם הם נחים? קרן השומרים קוראת ממערב וממזרח קוראת הקרן בתשובה: הם נחים! שומע אתה, לב מהסס, את לחש קולות המלאכים? כבה את הלפיד בבטחה וכסה עצמך בשלווה</p> <p>3. אושר אחרון (מ. קלבק) נטול חיים נושר עלה אחר עלה, מהעצים עגום, דומם; מתוך ייחול שלא התמלא הלב חלום-אביב חולם. קרן שמש מצאה מנוח ברגע אושר אחרון על ורד שאחר לפרוח, חוסר תקווה מתוק בלי רון.</p> <p>4. נעורים אבודים (מצ'כית: י. ונציג) ההרים כולם סוערים, היערות הומים, ימי נעורי היכן נעלמתם פתאום? נעורים, נעורים יקרים, חמקתם ממני; הו, נעורים חביבים דעתי היתה קלה! איבדתים לצערי כפי שאי-מי לוקח אבן ומשליך אותה אל תוך הנהר. לעתים אפילו אבן יכולה לשנות מעופה ולשוב מהנהר העמוק, אך אני יודע שהנעורים לא יוכלו לעשות זאת.</p> <p>5. בסתיו (ק. גרוט) עגום הוא הסתיו. כשנושרים העלים שוקע אף הלב</p>
--	--

zu trübem Weh herab.
Still ist die Flur,
und nach dem Süden wallen
die Sänger, stumm,
wie nach dem Grab.
Bleich ist der Tag,
und blasse Nebel schleiern
die Sonne wie die Herzen, ein.
Früh kommt die Nacht:
denn alle Kräfte feiern,
und tief verschlossen ruht das Sein.
Sanft wird der Mensch.
Er sieht die Sonne sinken,
er ahnt des Lebens
wie des Jahres Schluß.
Feucht wird das Aug',
doch in der Träne Blinken,
entströmt des Herzens
seligster Erguß.

F. Schubert: *Der Gondelfahrer, D. 809, Op. 28*
(J. Meyrhofer)

Es tanzen Mond und Sterne
Den flucht'gen Geisterreih'n:
Wer wird von Erdensorgen,
Befangen immer seyn
Du kannst in Mondesstrahlen
Nun, meine Barke, wallen;
Und aller Schranken los,
Wiegt dich des Meeres Schooß.
Vom Markusthurm tönte
Der Spruch der Mitternacht:
Sie schlummern friedlich Alle,
Und nur der Schiffer wacht.

C. Schumann: *Gondoliera (E. Geibel)*

O komm zu mir, wenn durch die Nacht
Wandelt das Sternenheer,
Dann schwebt mit uns in Mondespracht, Die
Gondel übers Meer.
Die Luft ist weich wie Liebesscherz,
Sanft spielt der goldne Schein,
Die Zither klingt und zieht dein Herz
Mit in die Lust hinein.
O komm zu mir....
Das ist für Liebende die Stund',
Liebchen, wie ich und du;
So friedlich blaut des Himmels Rund,
Es schläft das Meer in Ruh.
Und wie es schläft, da sagt der Blick,
Was nie die Zunge spricht,
Die Lippe zieht sich nicht zurück,
Und wehrt dem Kusse nicht.
O komm zu mir...

לעצב ושבר.
שקט הוא האחו
ודרומה נדדו
ציפורי-שיר בדממה,
כמו אלי קבר.
חיזור היום
ועננים מצלים
על השמש ועל הלב.
הלילה בא מוקדם;
כל המלאכות שובתות,
הקיום עצמו במסתרים שוכב.
האדם הופך טוב.
הוא רואה את השמש שוקעת
הוא מבין כי החיים
תמים כששנה נגמרת.
העינים מתלחחות,
אך עולה מן הדמעות,
שותתת מן הלב,
שמחה ניגרת

פ. שוברט: *הגונדולייר, ד' 809, אופ' 28*
(י. מאירוהופר)

יוצאים ירח וכוכב
כרוחות רפאים במחול;
מי יכבול עצמו עכשיו
לדאגות של חול?
אוכל, לקרני הירח,
לצוף עם סירתי, דומם,
מכל מחסום שוכח
בעריסת הים.
ממגדל סן מרקו פעמון
את שעת חצות מתאר:
כולם הלכו כבר לישון,
הספן לבדו עודו ער.

ק. שומן: *גונדוליירה (ע. גייבל)*

הו, בוא אלי, כשבמשך הלילה
נודדים הכוכבים
אז תחליק עימנו לאור הירח
הגונדולה על פני הים.
האוויר רך כצחוק אוהבים
הזוהר הזהוב משחק בעדנה
הגיטרה נוגנת ומושכת הלב
עימה אל האושר.
הו בוא אלי...
זו השעה הברוכה של האהבה!
אהובי, כמו אני ואתה
כיפת הרקיע זוהרת בשלוח
הים ישן בדממה.
ובנומו, אומר מבטנו
את מה ששפתותינו לא אומרות.
עינינו אינן נסוגות
ונפשותינו אינן נרתעות אחר
הו, בוא אלי...

G. Rossini: *I gondolier* (Text: Anonymous)

Voghiam sull'agil vela,
bello risplende il cielo,
la luna è senza velo,
senza tempesta il mar.
Vogar, posar sul prato,
al gondoliere è dato
fra i beni, il ben maggior.
Voghiam, voghiam, voghiam.
Non cal se brilla il sole,
o mesta appar la luna,
ognor sulla laguna
il gondoliere è Re.

A. Schoenberg: *Friede auf Erden, Op. 13*
(C. F. Meyer)

Da die Hirten ihre Herde
Ließen und des Engles Worte
Trugen durch die niedre Pforte
Zu der Mutter mit dem Kind,
Fuhr das himmlische Gesind
Fort im Sternenraum zu singen,
Fuhr der Himmel fort zu klingen:
"Friede, Friede! auf der Erde!"
Seit die Engel so geraten,
O wie viele blut'ge Taten
Hat der Streit auf wildem Pferde,
Der geharnischte vollbracht!
In wie mancher heiligen Nacht
Sang der Chor der Geister zingend, Dringlich
flehend, leis verklagend:
"Friede, Friede... auf der Erde!"
Doch es ist ein ewiger Glaube,
Dass der Schwache nicht zum Raube Jeder
frechen Mordgebärde
Werde fallen allezeit:
Etwas wie Gerechtigkeit
Webt und wirkt in Mord und Grauen
Und ein Reich will sich erbauen,
Das den Frieden sucht der Erde.
Mählich wird es sich gestalten,
Seines heiligen Amtes walten,
Waffen schmieden ohne Fährde,
Flammenschwerter für das Recht,
Und ein königlich Geschlecht
Wird erblüht mit starken Söhnen,
Dessen helle Tuben dröhnen:
Friede, Friede auf der Erde!

E. Elgar

O Happy Eyes, Op. 18 No. 1 (C.A. Elgar)

O happy eyes, for you will see
My love, my lady pass today;
What I may not, that may you say
And ask for answer daringly.
O happy eyes.

ג. רוסיני: הגונדוליירים (מחבר לא ידוע)

נחתור במלוא המהירות,
השמיים בוהקים,
ירח מאיר בלי ענן,
אין סערה על הים.
לחתור, להגיע לחוף:
הגונדוליייר מקבל
את הטוב מכל טוב.
נחתור, נחתור, נחתור.
השמש יכולה גם לא לזרוח,
הירח יכול להאיר גם בעצב;
אך כאן, על הלגונה,
הגונדוליייר הוא מלך.

א. שנברג: שלום עלי אדמות, אופ' 13
(ק. פ. מאייר)

כאן הרועים את הבהמות
הניחו ודברי המלאך
נישאו בשער שנפתח
אל האם ואל הילד,
הובילו את כרובי החלד
לשיר ברקיע מכוכב,
כי יתנגן במרחב:
"שלום, שלום עלי אדמות!"
מאז עצת המלאכים
כה רבים דמים שופכים
על גבי פראי-סוסים
קרבות והרג נעשים.
בהרבה לילות קדושה
מקהלת מלאכים נואשה
שרה תחינות כמעט אילמות:
"שלום, שלום עלי אדמות!"
אך אנו נאמין בלי הרף
שחלש לא יהיה לטרף
למאורע חצוף של רצח
בשום זמן ועד הנצח
דבר מה מצדק לא שונה
נגד זוועות עומד בפרץ
מלכות תקום ותיבנה
שתבקש שלום על ארץ.
ממלכה תלבש צורה
כוחה תגדיל ותאושש
תחשל נשקה ללא מורא
תצרוף חרבות של אש,
וגזע של מלכים יגיעו
ובניהם רבי תעצומות
כשטובות בוהקות יריעו:
שלום, שלום עלי אדמות!"

א. אלגר

הו, עיניים שמחות, אופ' 18, מס' 1 (ק.א. אלגר)

הו, עיניים שמחות, כי תראינה
את אהובתי פוסעת הנה;
את שלא אוכל, תוכלו לומר אתן
ולהעז לקוות כי תשובה תינתן.
הו, עיניים שמחות...

<p>O happy flow'rs that touch her dress, That touch her dress and take her smile, O whisper to her all the while Some words of love in idleness. O happy flowers.</p> <p>O happy airs that touch her cheek, And lightly kiss and float away, So carelessly as if in play, Why take ye all the joy I seek?</p> <p>O happy eyes my love to see, Alas! alas! I may not greet With word or touch my lady sweet; More happy eyes, say all for me.</p>	<p>הו פרחים שמחים, כי נגעה שמלתה בכם ועל פניה בת-צחוק העלתה; אנא, הוסיפו, תקופה נדיבה, ללחוש לה מלים של אהבה. הו פרחים שמחים...</p> <p>הו, אויר שמח, כי את לחיה עטף, נשק לה מעדנות ועבר וחלף; בקלילות שכזו, כמתוך משחק, נשאג את אשרי, שממני רחק.</p> <p>הו עיניים שמחות לראות אהובה, שאבוי, לברכה אין לי תקוה; לא מלה, לא מגע- לא בעצמי; עיניים שמחות, אמרו הכל במקומי.</p>
<p><i>Love, Op. 18 No. 2 (A. Macquarie)</i></p> <p>Like the rosy northern glow Flushing on a moonless night Where the world is level snow, So thy light.</p> <p>In my time of outer gloom Thou didst come, a tender lure; Thou, when life was but a tomb, Beamedst pure.</p> <p>Thus I looked to heaven again, Yearning up with eager eyes, As sunflow'rs after dreary rain Drink the skies.</p> <p>Oh glow on and brighter glow, Let me ever gaze on thee, Lest I lose warm hope and so Cease to be.</p>	<p>אהבה, אופ' 18, מס' 2 (א.מקורי)</p> <p>כזוהר צפון מגוון, השוטף את חשכת הליל בעולם של שלג לבן, אורך יהל.</p> <p>בעיתות של אפלה מכל עבר אכן באת, פיתוי מלא רוך; כאשר החיים נדמו לקבר את קרן זוך.</p> <p>כך נשאתי עיני למרומים, נכסף, במבט של תקווה, כחמנית, שאחרי הגשמים את השמיים רווה.</p> <p>הוסיפי להבהיק באור צח כדי שאביט בך בלי די, פן תאבד תקוותי וכך ייקפד פתיל חיי.</p>
<p><i>My Love Dwelt in a Northern Land, Op. 18 No. 3 (after A. Lang)</i></p> <p>My love dwelt in a northern land [A tower dim]¹ in a forest green Was his, and far away the sand, And gray wash of the waves [was]² seen, The woven forest boughs between.</p> <p>And through the northern summer night The sunset slowly died away, And herds of strange deer, silver white, Came gleaming through the forest gray, And fled like ghosts before the day.</p> <p>And oft, that month, we watch'd the moon Wax great and white o'er wood and lawn, And wane, with waning of the June, Till, like a brand for battle drawn, She fell, and flamed in a wild dawn.</p> <p>I know not if the forest green</p>	<p>בארץ צפון אהובי התגורר, אופ' 18, מס' 3 (בעקבות א. לאנג)</p> <p>בארץ צפון אהובי התגורר, צריח אפל לו ביער ירוק קצף גלים אפור וקודר וחול של ים נראים מרחוק במבט שבין ענפים יחמוק.</p> <p>ובלילה של קיץ צפוני בהיר כשהשמש גוועה והלכה לאיטה, עדר איילים כסוף ומהיר הגיח מיער אפור-עלטה ופג כרוח, טרם שמש עלתה.</p> <p>תדיר היינו מביטים בלבנה עולה על פני ארץ-מרחב ודועכת עם דעיכת העונה עד כי, כחרב שלופה אלי קרב, שקעה, אך הציתה שחר שקרב.</p> <p>איני יודעת אם יער ירוק</p>

Still girdles round that castle gray,
I know not if, the boughs between,
The white deer vanish ere the day.
The grass above my love is green,
[My]⁴ heart is colder than the clay.

G. Fauré: Madrigal (A. Sylvestre)

(Les jeunes gens)
Inhumaines qui, sans merci,
Vous raillez de notre souci,
Aimez ! Aimez quand on vous aime !

(Les jeunes filles)
Ingrats qui ne vous doutez pas
Des rêves éclos sur vos pas,
Aimez ! Aimez quand on vous aime !

(Les jeunes gens)
Sachez, ô cruelles Beautés,
Que les jours d'aimer sont comptés.
Aimez ! aimez quand on vous aime !

(Les jeunes filles)
Sachez, amoureux inconstants,
Que le bien d'aimer n'a qu'un temps.
Aimez ! aimez quand on vous aime !

(Ensemble)
Un même destin nous poursuit
Et notre folie est la même :
C'est celle d'aimer qui nous fuit,
C'est celle de fuir qui nous aime !

L.v. Beethoven: Elegischer gesang
(J.C.F. Haug)

Sanft, wie du lebtest,
hast du vollendet,
zu heilig für den Schmerz!
Kein Auge wein'
ob des himmlischen Geistes Heimkehr.

C. Saint Saens

Calmes des nuits Op. 68 No. 1
(C. Saint Saens)

Calme des nuits, fraîcheur des soirs, Vaste
scintillement des mondes,
Grand silence des antres noirs
Vous charmez les âmes profondes.
L'éclat du soleil, la gaité,
Le bruit plaisent aux plus futiles;
Le poète seul est hanté
Par l'amour des choses tranquilles.

עודנו עוטף צריח אפור,
איני יודעת אם בין בדים מרחוק
אייל לבן פג בעלות האור,
הדשא מעל אהובי הוא ירוק,
לבי קר כעפר עוטה כפור.

ג. פורה: מדריגל (א.סילבסטר)

(עלמים)
חסרות לב, שלועגות
כשבליבנו דאגות,
אהובנה כשאתן נאהבות!

(עלמות)
כפויי טובה, עיניכם לא פוקחים
לחלומות, שלרגליכם פורחים,
אהבו כשאתם נאהבים!

(עלמים)
דענה, אכזריות נאוות,
ספורים ימי האהבות.
אהובנה כשאתן נאהבות!

(עלמות)
דעו, מאהבים בני חלוף,
מתת אהבה- אך פעם וסוף.
אהבו כשאתם נאהבים!

(כולם)
את כולנו גורל שווה מנציח,
טירוף אחד בכולנו נכנס:
את אהובינו להבריח
ולאהוב את מי שנס.

ל. ו. בטובין: שיר אלגי
(י.כ.פ. האוג)

ברכות, כפי שחיית,
כך גוועת,
קדוש מדי לייסורים!
(מי יתן) עין לא תזיל דמעה
בשל שובה של הרוח הביתה.

ק. סן-סאנס

רוגע הלילות, אופ' 68 מס' 1
(ק. סן-סאנס)

רוגע הלילות, קרירות הערבים,
הזוהר העצום של העולמות,
השקט הגדול של המערות השחורות-
אתם מקסימים את הנפשות העמוקות.
בוהק השמש, העליזות,
הרעש- נעימים לקלי הדעת;
המשורר לבדו נכבש
על ידי אהבת הדברים השקטים.

<p><i>Les fleurs et les Arbres</i>, Op. 68 No. 2 (C. Saint Saens)</p> <p>Les fleurs et les Arbres, Les bronzes, les marbres, Les ors, les émaux La mer, les fontaines, Les monts et les plaines Consolent nos maux. Nature éternelle Tu sembles plus belle Au sein des douleurs, Et l'art nous domine, Sa flame illumine Le rire et les pleurs.</p>	<p>הפרחים והעצים, אופ' 68 מס' 2 (ק. סן-סאנס)</p> <p>הפרח והעץ, הזהב הנוצץ, שיש ומתכת; ימים, מעיינות, ההרים והדיונות, כאבנו משכנת. טבע גאה, אתה יותר נאה בלב הדחי; האמנות בנו שורה, להבתה מאירה את הצחוק ואת הבכי.</p> <p>(תרגומים : עודד עמיר)</p>
---	--

הקונצרטים הבאים

קונצרט מס' 3: דיקסיט דומינוס ועוד תהילים לאל במרומים
מנצח יובל בן עוזר
 סולנים: אלון הררי קונטרה טנור, דניאלה סקורקה סופרן
תזמורת הבארוקדה

המשכן למוסיקה ואומנויות, רעננה: שישי 7/5/2021 | 13:00
 מוזיאון תל אביב לאמנות: שני 10/5/2021 | 20:30
 האולם המקוון, שידור ישיר: שני 10/5/2021 | 20:30

קונצרט מס' 4: דיוק אלינגטון: הקונצרט המקודש
למקהלה, תזמורת ביג בנד וזמרת
מנצח יובל בן עוזר
 סופרן עדן הולן
 תזמורת האורקסטרה

המשכן למוסיקה ואומנויות, רעננה: שישי 4/6/2021 | 13:00
 מוזיאון תל אביב לאמנות: ראשון 6/6/2021 | 20:30
 האולם המקוון, שידור ישיר: ראשון 6/6/2021 | 20:30

קונצרט מס' 5: Beatles unplugged
מנצח: פול סמית' (בריטניה)

המשכן למוסיקה ואומנויות, רעננה: רביעי 30/6/2021 | 20:30
 מוזיאון תל אביב לאמנות: חמישי 1/7/2021 | 20:30
 האולם המקוון, שידור ישיר: חמישי 1/7/2021 | 20:30
 חיפה: שבת 3/7/2021 – אולם ושעה יפורסמו בהמשך
 ירושלים: הכנסיה הסקוטית, ירושלים: שישי 2/7/2021 | 11:00

***** מנויי 2019-20 של האנסמבל זכאים לכרטיסים לקונצרט זה**
כחלק מיתרת המנוי של עונת 2019-20.

המנוי השנה כולל כניסה לאולם המקוון לצפיה
בשידור ישיר בכל הקונצרטים!

מנצחו ומנהלו המוסיקלי של האנסמבל, **יובל בן עוזר**, הוא מהבולטים שבמנצחי המקהלה בישראל. כמנצח אורח ניצח על כל התזמורות החשובות בישראל ועל תזמורות ומקהלות באירופה ובדרום אמריקה. שימש כמנצח המקהלה בקונצרטי הפילהרמונית תחת שרביטיהם של גדולי המנצחים בעולם: זובין מהטה, ג'יימס לוויין, דניאל ברנבויס, אנטוניו פפאנו, דניאל אורן וג'וזפה סינופולי. יובל בן עוזר משמש גם כמנהל המוסיקלי של מקהלת הקבוץ הארצי והגיש את התוכנית "מקהלות" בקול המוסיקה. בנוסף לאלה, הוא יועץ ומרצה מבוקש בארגונים עסקיים בנושאי מנהיגות ועבודת צוות כחלק מתוכנית ייחודית המשלבת מוסיקה וניהול.

צילום: דורון עובד

גיא פליץ מנצח וזמר בריטון, יליד 1992, בוגר התיכון לאמנויות ע"ש תלמה ילין ומוזיקאי מצטיין בצה"ל. למד שירה וניצוח תזמורות באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים. הוא בוגר פרויקט "תדרים" של אנסמבל מיתר בתחום הניצוח על מוזיקה חדשה. בין השנים 2014-2019 שימש גיא כמנצח הבית של אנסמבל זמרי מורן, ומ-2017 משמש זמר ומנצח באנסמבל "ססיליה", שמינייה ששמה לה למטרה להיות גוף ווקאלי סולני מוביל בישראל ולהשמיע יצירות ישראליות חדשות לצד רפרטואר א-קפלה. גיא הופיע כסולן ביצירות רבות. גילומו את אפולו באורפאו של מונטוורדי עם קונסרט "טברנר" הבריטי, בניצוחו של אנדרו פארוט הוקלט ע"י חברת AVIE. עם המלחין מנחם ויזנברג הקליט את התקליטור "שירי ארץ" בהוצאת המכון למוסיקה ישראלית. הופעותיו שודרו ב-BBC, ברדיו הממלכתי הפולני ובקול המוסיקה.

צילום: יואב איתיאל

צילום: אור גל

פזית גל פסנתר, בעלת תואר B.A בפסנתר ובחוג למוסיקולוגיה ותואר M.A במוסיקה קאמרית וליווי באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין באוניברסיטת תל אביב. עוסקת בליווי כלי נגינה שונים, זמרים, מקהלות, תזמורות והרכבים קאמרליים. בעבר הייתה הפסנתרנית של "זמרי קאמרן", מקהלת הנשים "המיולה", התזמורת הקאמרית הישראלית ועוד. החל משנת 1997, מלווה בפסנתר באקדמיה למוסיקה בירושלים. החל משנת 2005 משתתפת בכיתות האמן הבינלאומיות "קלרינט וכליזמר בגליל" שנערכות כל קיץ ומלווה את המשתתפים מהארץ ומחו"ל.

האנסמבל הקולי הישראלי אשר חוגג 27 שנה לקיומו, ניצב בצמרת העשייה המקהלתית המקצועית בארץ. מאז נוסד בידי יובל בן עוזר, כבש את מקומו כגוף הקולי המוביל והאיכותי בישראל ואף זכה בפרסים ראשונים בתחרויות בינלאומיות למקהלות במלטה בספרד ובבלגיה. האנסמבל, המורכב מזמרים מקצועיים, מופיע במיטב האולמות והפסטיבלים בארץ בסדרת קונצרטים משלו וכן עם התזמורת המובילות בארץ, כשהוא זוכה להצלחה הן בקרב הקהל והן בקרב מבקרים ומוסיקאים. רפרטואר המוסיקה הקאמרית הקולית של האנסמבל משתרע ממוסיקת ימי הביניים ועד למוסיקה בת זמננו ובכלל זה יצירות אוונגרדיות והקלטות פס-קול לסרטים. האנסמבל הקולי הישראלי מופיע עם התזמורת המובילות בישראל ובהן הפילהרמונית הישראלית, הקאמרטה הישראלית ירושלים, התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור, תזמורת נתניה הקאמרית הקיבוצית. לצד ההופעות תחת שרביטו של בן עוזר, האנסמבל מופיע עם מנצחים מן השורה הראשונה בעולם: פרידר ברניוס, ג'ון פול, אנדרו פארוט, אנתוני רולי, ואחרים. האנסמבל משתתף באורח קבוע בסדרות קונצרטים בערים הגדולות בארץ והוא נטל חלק בשלושה ביצועי בכורה בפסטיבל ישראל. כמו כן השתתף בפסטיבלים בינלאומיים בפורטוגל, גרמניה, צרפת, לוקסמבורג, סרדיניה, סלובניה, קוריאה, אוסטרליה, ועוד. בנוסף לסדרת המינויים מקיים האנסמבל פרויקט שנתי "תוצרת הארץ" לביצוע בכורות של יצירות ישראליות על ידי מנצחים צעירים.

האנסמבל הקולי הישראלי נתמך ע"י מינהל התרבות במשרד התרבות והספורט, עיריית תל אביב-יפו, מפעל הפיס, קרנות ואנשים פרטיים וכן ע"י אגודת הידידים שלו.

סופרן: נעם אבידן, שרה אבן חיים, נעמי אנגל בריל, תום בן ישי, מריה ליובמן, נאוה סהר
אלט: ערה גבעוני, נועה דורון, אביבית הוכשטר, תמר לנדסברג
טנור: אורי בצ'קו, גבריאל גולר, יונתן סויסה, דניאל פורטנוי
בס: יואב וייס, יואל סיון, גיא פלץ, רועי פרידמן, רונן רביד

מנהל מוסיקלי: **יובל בן עוזר** מנהלת כללית: **טלי ציטיאט** מתאמת זמרים: **ערה גבעוני**
מנהל שיווק: **טל רוזן** יח"צ: **משרד ענת מרומי** תכניה ותרגומים: **עודד עמיר**. הכנת והקרנת כתוביות:
יולי רורמן לבוש זמרות האנסמבל: **רון חן**. תודה לנורית גורדון על עזרתה ועצתה לגבי לבוש הזמרות.

צילום: דור אבן-חן